

VADEMECUM BEZPIECZEŃSTWA

REDAKCJA NAUKOWA

OLGA WASIUTA

RAFAŁ KLEPKA

RAFAŁ KOPEĆ

© Copyright by Authors
Kraków 2018

ISBN 978-83-65705-83-9

Recenzja:
prof. dr hab. Wojciech Jakubowski
dr hab. Adam Hołub, prof. WSPol

Redakcja:
Joanna Kłos

Korekta:
Maciej Kielbas, Katarzyna Grabarczyk

Skład:
LIBRON

Projekt okładki:
Justyna Rokitowska

Publikacja sfinansowana przez Uniwersytet Pedagogiczny
im. Komisji Edukacji Narodowej

Wydawnictwo LIBRON – Filip Lohner
al. Daszyńskiego 21/13
31-537 Kraków
tel. 12 628 05 12
e-mail: office@libron.pl
www.libron.pl

Yale University Press, Ann Arbor 2011; M. Sheehan, *The Balance of Power. History & Theory*, Routledge, London–New York 2005; P. Skórzyński, *Wojna światów. Intelktualna historia zimnej wojny*, Retman, Warszawa 2011.

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ (*sustainable development*) – koncepcja zdefiniowana po raz pierwszy przez G. Brundtlanda w raporcie Światowej Komisji do spraw Środowiska i Rozwoju pt. *Our common future* („Nasza wspólna przyszłość”) z 1987 r. Zakłada zgodne działanie na poziomie człowiek–środowisko–gospodarka i polega na wspólnym rozwoju oraz zaspokajaniu potrzeb na każdym szczeblu w taki sposób, aby nie zmniejszać możliwości zaspokajania potrzeb w przyszłości. W prawodawstwie polskim, w ustawie o ochronie środowiska, zrównoważony rozwój zdefiniowano jako:

(...) rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

W raporcie ONZ z 1987 r. przedstawiono postulaty podkreślające integrację w trzech obszarach: wzrostu gospodarczego i równomiernego podziału ko-
rzyści, ochrony zasobów naturalnych i środowiska oraz rozwoju społecznego.

U progu końca XX w., w związku z pojawiającymi się nowymi → z a -
g r o z e n i a m i, zdefiniowano Milenijne Cele Rozwoju w następujących dziedzinach życia: ubóstwa i głodu (zmniejszenie liczby ludności żyjących w skrajnym głodzie i ubóstwie), edukacji (zapewnienie wszystkim możliwości ukończenia nauki na poziomie szkoły podstawowej), równouprawnienia (promowanie równości kobiet), ograniczenia umieralności dzieci oraz poprawienia opieki zdrowotnej dla matek, stworzenia barier dla rozprzestrzeniania się chorób cywilizacyjnych (AIDS/HIV, nowotwory, malaria i inne), zastosowania metod gospodarowania zasobami naturalnymi oraz działania w partnerskim porozumieniu na rzecz zrównoważonego rozwoju we wszystkich postawionych celach.

Postęp technologiczny, pojawiające się megatrendy i wyzwania dla bezpieczeństwa pozwalają określić, w jakim kierunku będzie podążał światowy rozwój w kolejnych dekadach XXI w. Aby przewyciężyć niekorzystne czynniki, należy zminimalizować złe efekty pojawiających się megatrendów (np. wysoką skalę uchodźstwa czy wyczerpywanie się surowców naturalnych). W 2015 r. w ogłoszonych przez ONZ Celach zrównoważonego rozwoju (perspektywa ich osiągnięcia sięga 2035 r.) wymieniono następujące dziedziny życia:

- ▶ gospodarka umiaru – zatarcie się granicy podziału na biedne południe i bogatą północ;
- ▶ wprowadzenie dóbr, które zapewniają wszystkim ludziom godziwy standard życia;
- ▶ kumulacja środków w sposób efektywny, tak by zapewnić dostęp do nowoczesnych technologii minimalizujących zużywanie zasobów naturalnych;
- ▶ współdziałanie społeczności lokalnych w podejmowaniu decyzji – zaangażowanie małych przedsiębiorstw oraz promocja społeczeństwa obywatelskiego, a także udostępnienie możliwości nauki dla wszystkich obywateli w procesie *life long learning*.

Na podstawie powyższych założeń konieczna jest dalsza, ciągła integracja w dziedzinie wzrostu gospodarczego, rozwoju społecznego oraz ochrony zasobów naturalnych środowiska. Wszystkie sprzężone działania przy wspólnym zaangażowaniu państw oraz społeczności mogą przyczynić się do polepszenia jakości życia i ochrony zasobów środowiska naturalnego.

Justyna Rokitowska

T. Kosiek, *Zrównoważony rozwój – rozwiązanie czy ideologia?*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Seria: Organizacja i Zarządzanie” 2015, z. 85; R. Mikosz, *Zasada zrównoważonego rozwoju*, [w:] *Zrównoważony rozwój jako czynnik determinujący prawne podstawy zarządzania geologicznymi zasobami środowiska*, G. Dobrowolski (red.), Agencja Reklamowa TOP, Katowice 2016; *Our Common Future*, Report of the World Commission on Environment and Development, przew. G. Brundtland, Oxford University Press, Oxford–New York 1987; *Theoria i praxis zrównoważonego rozwoju. 30 lat od ogłoszenia raportu Brundtlanda*, R.F. Sadowski, Z. Łepko (red.), Towarzystwo Naukowe Franciszka Salezego, Warszawa 2017; Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627).